Η ΕΦΕΥΡΕΤΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΑΒΑΓΙΑ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΡΙΟΥΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ὅταν οἱ σκιτσογράφοι παίζουν κιθάραν.—Πρὸς τὴν ἐξιχνίασιν τοῦ μυστηρίου.—Τὰ κατάμαυρα «Ἄσπρα πουλιά».—Ἡ θριαμβευτικὴ ἐμφάνισις εἰς τὸ «Ἀτελιέ».—Τὸ σουξὲ εἰς τὰ «Νέα Παναθήναια».

ΠΟΤΗΡΑΚΙΑ, ΣΙΔΕΡΑΚΙΑ ΚΑΙ ΧΑΒΑΓΙΕΣ

Η ΡΑΓΔΑΙΑ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ὁ γνωστὸς καὶ φίλος σκιτσογράφος κ. Κώστας Μπέζος τυγχάνει καὶ κιθαριστής. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν παρουσιάζει οὐδεμίαν ἐξαιρετικότητα. Οἱ μισοὶ τοὐλάχιστον Νεοέλληνες ὅταν μάλιστα συμβαίνει νὰ εἶνε καὶ μπαρμπέρηδες, παίζουν κιθάρα ἢ μανιολίνον. Κατὰ συνέπειαν δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν ἐὰν καὶ ὁ κ. Μπέζος, ὅταν δὲν ζωγραφίζει, ἐπιδίδεται εἰς τὴν μουσικήν. Ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν ἡ μουσικότης τοῦ κ. Μπέζου ἔσχεν ἀποτελέσματα φοβερὰ καὶ τρομερά. Εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μας τῆς χαβάγιες. Καὶ ἐφ' ὅσον οἱ χαβάγιες κατέκτησαν σήμερον τὴν πατρίδα μας, πρέπει νὰ γραφῇ καὶ ἡ ἱστορία τῆς εἰσαγωγῆς των.

ΤΙ ΚΑΝ' Η ΚΙΘΑΡΑ

Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ 1928. Μουσικὸς θίασος παίζει ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Μοντιάλ» τὴν «Φροῦ - φροῦ». Ὁ κ. Μπέζος εἶνε τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, σκηνογράφος τοῦ «Μοντεάλ». Ἀκούει ὅμως εἰς εὐρωπαϊκοὺς δίσκους τῆς πρώτες χαβάγιες.

Ἐξανίσταται, ἀπορεῖ καὶ διερωτᾶται: «Τί εἶνε πάλι αὐτό;» Στὴν ἀρχή, τοὺς ἤχους τῆς χαβάγιας τοὺς ἐκλαμβάνει ὡς ὡς προερχομένους ἀπὸ πνευστὸν ὄργανον. Ἀλλὰ προσέχει περισσότερον καὶ ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἠπατήθη. Τὸ μουσικὸν δαιμόνιον δὲν τὸν ἀφίνει ἥσυχον. Στὸ μυαλό του ἀντηχοῦν πάντοτε οἱ χαβάγιες. Ἐννοεῖ μὲ κάθε τρόπον καὶ κάθε θυσίαν νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ μυστήριον. Ἕνα βράδυ, σ' ἕνα γλέντι θεατρικὸ εἰς τὸ ὁποῖον μετεῖχον μεταξὺ ἄλλων καὶ οἱ κ. κ. Ἀφροδίτη Λαουτάρη καὶ Λολόττα Ἰωαννίδου, ὁ κ. Μπέζος ἔρχεται στὸ κέφι. Κοινῇ παρακλήσει πέρνει στὰ χέρια του τὴν κιθάρα καὶ ἀρχίζει νὰ σκορπίζῃ «στόνους γλυκείας ἁρμονίας».

Ο ΤΟΚΕΤΟΣ

Ἀλλ' ἡ ἔμμονος ἰδέα τῆς χαβάγιας, ἀναφαίνεται καὶ πάλιν καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν εἶνε στὴν ὥρα της». Οἱ ἀτμοὶ τοῦ οἰνοπνεύματος πληροῦσι τὸν μουσικὸν ἐγκέφαλόν τοῦ κ. Μπέζου, ἀλλὰ τοῦτο· ἀντὶ νὰ ἐμποδίζῃ, ἀπεναντίας διευκολύνει τὸν τοκετόν. Ὡς δι' ἐπιφοιτήσεως τίς οἶδε τίνος Πνεύματος (πάντως ὄχι τοῦ Ἁγίου) ὁ κ. Μπέζος συλλαμβάνει ποτήριον ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ φέρει εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὰς χορδὰς τῆς κιθάρας καὶ ὦ τοῦ θαύματος, ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαφῆς: Στόνοι γλυκύτατοι χαβάγιας!

Ἀναπηδᾶ ὡς Ἀρχιμήδης, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀνακράξῃ «εὕρηκα», προτιμᾶ τὴν δημοτικὴν καὶ ἀναφωνεῖ: «Αὐτὸ εἶναι!» Καὶ πραγμάτι αὐτὸ ἦτο. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἰσήχθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ χαβάγιες. Τώρα, εἰσήχθησαν διὰ τὴν κακήν μας μοῖραν, εἰσήχθησαν διὰ τὴν καλήν μας, αὐτὸ εἶνε ἄλλη δουλειά. Ἡμεῖς «ἱστορίαν γράφομεν καὶ δὲν σχολιάζομεν» ὡς ἔγραφεν ὁ μακαρίτης Δεληγιάννης εἰς βιβλιάριον κυκλοφορήσαν ἀνωνύμως μέν, γραφὲν ὑπὸ τοῦ ἰδίου δέ, εἰς παραμονὰς ἐκλογῶν... χάριν ψηφοθηρίας.

ΤΑ ΣΙΔΕΡΑΚΙΑ

Μετ' οὐ πολὺ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ἐκ Κύπρου ὁ κ. Δημητρίου (φωλιασμένος καὶ μὲ τὰ «σιδεράκια» (συγγνώμην διὰ τὴν ἄγνοιαν τοῦ χαβαγιανοῦ ὀνοματολογίου) καὶ γνωρίζεται μὲ τὸν ἕλληνα ἐφευρέτην τῆς χαβάγιας τὸν χρησιμοποιοῦντα ἀκόμη τὰ ποτηράκια. Ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου ἐθριάμβευσεν καὶ πάλιν. Ὁ σκληρὸς σίδηρος κατεθρυμμάτισε τὴν εὔθραυστον ὕελον καὶ τὰ σιδεράκια τοῦ τὰ φορεσε καὶ τοῦ κ. Μπέλου ὁ κ. Δημητρίου ὅστις—πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὸν ἄλλοτε Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας κ. Εὐάγγελον Δημητρίου, πρὸς τὸν ὁποῖον τὸν συνδέουν τὰ «σιδεράκια» μόνον καὶ ἡ συνωνυμία.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΩΝ... ΑΣΠΡΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ κ. Κ. ΜΠΕΖΟΣ

Ἔκτοτε, ἀπὸ κοινοῦ συμφέροντος ὁρμώμενοι καὶ συνομολογήσαντες κλπ. συνέπηξαν τὴν γνωστὴν φωλεὰν των ὡς «Ἄσπρα Πουλιά» (εἶνε καὶ οἱ δύο κατάμαυροι) καὶ τῷ 1930 ἔκαμαν διαφόρους ἐμφανίσεις οἱ ὁποῖες ξετρελλάναν κυριολεκτικως τοὺς Ἀθηναίους.

Ἂς σημειωθῇ χάριν τῆς ἱστορίας πάντοτε, ὅτι πρὸ τῆς φίξεως ἀκόμη τοῦ κ. Δημητρίου, ὁ κ. Μπέζος εἶχε κάμει τὴν ἐμφάνισιν του μὲ τὸ ποτηράκι καὶ εἶχεν ἕνα «σουξὲ φοῦ» σ' ἕνα μπλοὺς χαβαγιάνο. Τὴν τελειοποίησίν του δὲ ὀφείλει καὶ εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ἠχητικοῦ κινηματογράφου, διὰ τοῦ ὁποίου παρηκολούθησε καὶ ἐπρόσεξε τοὺς ξένους κιθαριστὰς τῆς χαβάγιας.

Η ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ

Ἡ ἐπιτυχία ἣν ἔσχεν ἐν Ἑλλάδι ἡ χαβάγια εἶνε γνωστή. Ὅλες οἱ φωνογραφικὲς ἑταιρεῖες ἔχουν ἤδη ἀπὸ καιροῦ δίσκους του κ. Μπέζου τὰ δὲ καλλιτεχνικά του τουρνὲ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως θριαμβευτικά.

Πρόσφατος ἀκόμη ἡ σπουδαία ἐπιτυχία τῆς συναυλίας τοῦ Ἀτελιέ, ἥτις δὲν ἀπετέλεσε κοσμικὸν μόνον ἀλλὰ καὶ μουσικὸν γεγονός, ἀξιοσημείωτον.

Καὶ τὰ πράγματα ἐξελίσσονται. Ἤδη ἔχει σχηματισθῇ ὁλόκληρος ὀρχήστρα, ἀπὸ ὀκτὼ ἐν ὅλῳ καλλιτέχνας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἕνα βιολὶ (κ. Βανδῶρος) ἕνα πάντζο (κ. Ἰορδάνου) καὶ ἕνα πιανὸ ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνοίγει κάθε βράδυ εἰς τὴν β' πρᾶξιν εἰς τὰ «Παναθήναια», τὰ ὁποῖα παίζονται εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη καὶ ἥτις καταχειροκροτεῖται ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ. Ἰδιαιτέρως ἀρέσει μάλιστα ἡ Ρομέλα, ἥτις εἶνε καὶ σύνθεσις τοῦ ἰδίου κ. Μπέζου.

Αὐτὴ εἶνε ἐν ὀλίγοις, ἡ μέχρι τῆς στιγμῆς ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς χαβάγιας ἡ ὁποία φαίνεται πὼς ἐνθουσιάζει τοὺς Ἕλληνας. Τῆς εὐχόμεθα λαμπρὰν σταδιοδρομίαν καὶ ἀποφεύγομεν κρίσεις καλλιτεχνικὰς διότι· «ἡμεῖς ἱστορίαν γράφομεν... κλπ.».

ΒΕΤΕΡΑΤΟΡ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ 19/9/1931